

CE: România se confrunta în continuare cu vulnerabilitati legate de conturile finantelor publice si ale balantei externe

România se confrunta în continuare cu vulnerabilitati legate de conturile finantelor publice si ale balantei externe, avertizeaza Comisia Europeana, care a publicat luni analize aprofundate pentru sase state membre, cu scopul de a evalua dezechilibrele macroeconomice în contextul semestrului european.

Potrivit unui comunicat al Executivului comunitar, celelalte state membre pentru care s-au publicat analize aprofundate sunt Cipru, Țările de Jos, Slovacia, Spania si Suedia.

Raportul privind mecanismul de alerta identifica statele membre pentru care ar urma sa fie efectuata o analiza aprofundata pentru a evalua daca se confrunta cu dezechilibre macroeconomice.

"În pofida unor îmbunatatiri, România se confrunta în continuare cu vulnerabilitati legate de conturile finantelor publice si ale balantei externe. Deficitele publice si de cont curent mari, precum si rata ridicata a inflatiei, care sunt toate peste nivelurile de dinaintea pandemiei, fac economia potential vulnerabila la socuri. S-au înregistrat unele progrese în reducerea deficitului de cont curent în 2023, în principal în urma înaspririi politicii monetare si a consumului privat mai slab. Cu toate acestea, în conditiile în care politicile ramân neschimbate, riscurile legate de pozitia externa ar urma sa ramâna ridicate în urmatorii ani", atrage atentia Comisia Europeana.

Institutia apreciaza ca un motor principal al deficitului de cont curent ridicat îl reprezinta deficit fiscal subiacent mare, care nu a fost suficient corectat în ultimii ani. Conform politicilor actuale, persistenta deficitelor guvernamentale ridicate ar putea spori datoria externa si ar face România mult mai dependenta de sursele externe de finantare, lasând-o vulnerabila la schimbarile în încrederea investitorilor si la socurile externe.

Urmarirea unei strategii credibile de consolidare fiscala este prioritatea cheie a politicilor menite sa atenueze riscurile la adresa stabilitatii economiei. Aceasta strategie va necesita implementarea deplina a reformelor fiscal-structurale incluse în PNRR, în special pe cele care vizeaza o crestere structurala a veniturilor guvernamentale si o executie bugetara mult mai stricta decât în ultimii ani, se arata în analiza.

Progresele decisive cu consolidarea fiscala ar proteja stabilitatea macroeconomica si ar permite, posibil, o relaxare treptata a politicii monetare si, prin urmare, vin cu un cost limitat pentru crestere. În paralel, sunt necesare eforturi pentru a mentine competitivitatea costurilor, inclusiv prin mentinerea ajustarilor salariilor în sectorul public si a salariului minim în linie cu evolutia productivitatii. În plus, trebuie sa continue eforturile de accelerare a reformelor structurale atât de necesare, depasirea blocajelor în privinta competitivitatii care nu este legata de costuri si sporirea absorbtiei fondurilor de coeziune si a fondurilor PNRR.

CE apreciaza ca vulnerabilitatile macroeconomice ale României s-au extins în urma pandemiei, într-un context în care s-a înregistrat o crestere extrem de solida. Redresarea puternica post-pandemie a activitatii economice, sprijinita de relaxarea politicii monetare si a conditiilor financiare, precum si orientarea fiscala sprijinitoare au dus la o crestere a PIB-ului de peste 4%, atât în 2021, cât si în 2022, mai ridicata decât rata potentiala de crestere a României.

Expansiunea a fost determinata de cresterea robusta a cererii interne, stimulata de avansul rapid al creditarii - care a accelerat în ritm anual la aproape 18% la mijlocul anului 2022 - si de expansiunea extrem de rapida a salariilor nominale (11,7% în 2022), în conditiile înaspririi pietei fortei de munca. Aceste evolutii au dus la vulnerabilitati interne si externe: inflatia a atins în medie 12% în 2022, iar deficitul de cont curent a continuat sa se adânceasca la peste 9% din PIB, reflectând, de asemenea, socul preturilor la energie.

În pofida expansiunii economice extrem de solide si a cresterii veniturilor guvernamentale, deficitul public a ramas ridicat, la 6,3% din PIB în 2022, scazând doar usor de la 7,2% din PIB în 2021, în urma avansului rapid al cheltuielilor guvernamentale.

Pâna acum, România nu s-a confruntat cu dificultati în a-si acoperi nevoile de finantare. Fundamentale sale economice solide, inclusiv perspectivele solide de crestere pe termen mediu determinate de convergenta veniturilor cu UE si nivelul scazut al datoriei continua sa sustina capacitatea sa de a-si acoperi finantarea de care are nevoie. Rezervele valutare ale României par în general adecvate, acoperind aproximativ 4,7 luni de importuri si mai mult de 100% din datoria externa pe termen scurt la finalul lui 2023.

Cu toate acestea, intrarile nete pentru investitiile de portofoliu au fost mai mult decât duble în primele trei trimestre din 2023, fata de perioada similara din 2022, ridicându-se la peste 13 miliarde de euro sau aproximativ 4% din PIB, întrucât deficitul public mare a fost finantat din ce în ce mai mult din surse externe. Aceasta crestere a investitiilor de portofoliu a dus la o majorare aproape echivalenta a rezervelor valutare, dar risca sa modifice mixul de finantare catre instrumente mai putin stabile.

Randamentele la obligatiunile guvernamentale au scazut marginal în 2023.

Cu toate ca, recent, conditiile globale de finantare s-au relaxat oarecum, ele ramân stricte si supuse incertitudinilor, iar România poate fi vulnerabila daca încrederea investitorilor se modifica si apar socuri externe, se mai spune în analiza.

Sectorul bancar este bine capitalizat, lichid si profitabil. De câtiva ani, capitalizarea sectorului bancar al României este relativ stabila. Rata de acedvare a capitalului a fost 21,6% în trimestrul trei din 2023, mult peste nivelul minim recomandat si media din UE. Profitabilitatea a ajuns la cel mai ridicat nivel din ultimii sapte ani, cu o rentabilitate a capitalului de 18,3% în trimestrul trei din 2023, aproape dubla fata de media UE. Rata creditelor neperformante a scazut semnificativ, ajungând la 2,7% în trimestrul trei din 2023. Ponderea împrumuturilor pentru întreprinderi denominate în valuta este ridicata, la 45% din total. Ea constitue un risc în eventualitatea unei deprecieri semnificative a cursului de schimb, dar este compensata de nivelul relativ scazut de îndatorare si de profitabilitatea ridicata, sustine Executivul comunitar

"Per ansamblu, vulnerabilitatile României persista si tara este expusa la socuri, daca nu sunt luate rapid decizii politice. Recenta îmbunatatire a conturilor externe si moderarea dinamicilor preturilor sunt evolutii pozitive. Totusi, aceste tendinte ramân fragile. Pentru a evita escaladarea vulnerabilitatilor, sunt necesare politici adecvate, în special tinând cont de deficitul ridicat", sustine Comisia.